

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Изабрани у комисију за писање реферата за избор једног кандидата у звање ванредног професора за ужу научну област Историја српског народа у Новом веку, имамо част да Већу поднесемо следећи извештај. На конкурс објављен 3. априла 2013. у листу Националне службе за запошљавање *Послови* пријавио се само један кандидат, доц. др Милош Јагодић.

Биографски подаци

Милош Јагодић је рођен 1975. године у Београду, где је завршио основну школу и гимназију. Године 1994. је уписао студије историје на Филозофском факултету у Београду, где је стекао све степене високе стручне спреме: дипломирао је 1999, магистрирао 2002. и докторирао 2008. године. Од 2000. године ради на катедри за Историју српског народа у Новом веку Одељења за историју Филозофског факултета у Београду. У звање асистента приправника је изабран 2000, у звање асистента 2003. и у звање доцента 2008. године. Бави се проучавањем историје српског народа у 19. веку.

Научни радови

Будући да је последњи избор кандидата био 2008. године у звање доцента, то у овом одељку анализирамо његове научне радове објављене после тог избора.

Монографије:

1. *Српско-албански односи у Косовском вилајету (1878-1912)*, Завод за уџбенике, Београд 2009, 408 страна, рецензент проф. др Михаило Војводић, ISBN 978-86-17-15865-9. Књига представља незнатно измењену и допуњену докторску дисертацију, одбрањену 2008. године на Филозофском факултету у Београду. Третира односе српског и албанског народа у последњем периоду османске власти на Балкану кроз каузално повезане тематске целине. У њима су посебно обрађена следећа питања: управна организација Косовског вилајета; политика Османског царства према тамошњим Албанцима као главном

унутрашњем ослоњу своје моћи на Балкану; верска, правна, економска и физичка неравноправност између Срба и Албанаца; злочини којима је српско становништво било изложено и њихов карактер; страх Срба од Албанаца и страх Албанаца од Краљевине Србије; промене у верској и националној структури становништва Косовског вилајета настале у периоду 1878-1912; политика Краљевине Србије према српско-албанским односима у Косовском вилајету. Написана је на основу обимне архивске грађе српског и иностраног порекла.

2. *Уређење ослобођених области Србије 1912-1914: правни оквир*, Београд 2010, Историјски институт, страна 121, рецензенти академик Михаило Војводић, др Ана Столић, ISBN 978-86-7743-085-6. У монографији је анализиран правни аспект уређења нових крајева Србије од 1912. до 1914. Приказани су сви прописи (делови Устава, закони и посебне уредбе) који су били уведени у живот у новим областима. При томе су сви упоредно анализирани према аналогним прописима који су важили на територији предратне Србије, уколико је међу њима било неких разлика. Књига показује да је правна регулатива у новим крајевима била усклађена са тамошњим приликама, те да је ишла у корист локалном становништву. Изузетак су чинили закони о политичким слободама, који тамо нису били одмах уведени, већ је било планирано да се то учини након шест година. Књига је написана на основу објављених и необјављених извора српског порекла.

3. *Нови крајеви Србије 1912-1915*, Београд 2013, Филозофски факултет Универзитета у Београду, страна 601, рецензенти проф. др Радош Љушић, проф. др Сузана Рајић, ISBN 978-86-88803-17-5. Монографија представља унутрашњу историју области припојених Краљевини Србији након Балканских ратова. У њој се детаљно и свеобухватно анализира шта је Србија урадила и шта је планирала да уради на плану уређења нових територија од ослобођења 1912. до окупације 1915. Методолошки, књига припада тоталној историји. У њој су равноправно обрађени структура и појединац, доносиоци и сносиоци одлука. Третира све аспекте историје нових крајева у наведеном периоду, од њиховог правног положаја, преко административне поделе, структуре становништва, органа државне и локалне управе, војске, питања безбедности, миграција, аграрних односа, саобраћаја, привреде, царине, пореског система до просвете и културе. Ова тема готово да уопште

није била предмет обраде српске историографије, тако да су сазнања изнета у књизи потпуно нова. Књига је написана углавном на основу необјављене архивске грађе.

Чланци у научним часописима:

1. *Нуфуско питање: проблем званичног признавања српске нације у Турској 1894-1910*, Историјски часопис 57 (2008), Историјски институт, Београд, 343-353, ISSN 0350-0802. Рад описује настојања српске дипломатије да од османских власти издејствује званично признање српске нације у Турској. У њему су изложене све фазе преговора који су о овом, тзв. нуфуском питању вођени у периоду од 1894. до 1910. године. Написан је претежно на основу необјављене архивске грађе српске провинијенције.

2. *Два извештаја Артура Еванса о Старој Србији из 1883. године*, Мешовита грађа (Miscellanea) 30 (2009), 77-96. УДК 327(410:497.11):94(497.11)"1883"(093), ИССН 0350-5650. У раду су представљена два критички приређена извештаја познатог британског археолога Артура Еванса о Старој Србији из 1883, упућена Министарству спољних послова Велике Британије. У њима су, на основу непосредног увида стеченог приликом путовања кроз ову област, описане политичке, друштвене и привредне прилике у Скопском санџаку и делу Старе Србије северно од Шар планине. Посебно су значајни као извор за познавање постојећих односа између различитих верских и националних заједница на том простору.

3. *Српски студенти у Паризу средином 60-тих година 19. века*, Зборник Матице српске за историју 79-80 (2009), 175-182. УДК 387.18(=163.4)(443.611), ИССН 0350-0489. Рад се бави школовањем групе студената из Србије у Паризу 1864. и 1865. године. Приказани су различити аспекти њиховог живота у француској престоници: учење, забава, материјални трошкови. Реч је углавном о значајним личностима српске историје, попут Милутина Гарашанина, Милана Кујунџића Абердара или Јована Авакумовића. На крају је дат кратак преглед доцнијих каријера мање познатих личности. Чланак је написан углавном на основу објављених и необјављених извора српске провинијенције.

4. *Крагујевац у другој половини 19. века у светлу статистике*, Историјски часопис 59 (2010), 321-340. УДК: 312:94(497.11)"1859/1900". ИССН 0350-0802. У раду је анализирано кретање становништва Крагујевца у другој половини 19. века према броју, полу,

писмености и занимању. Такође, приказан је однос становништва Крагујевца према варошком и укупном становништву у Србији по свим горе наведеним категоријама. Аналогно су приказане и цене основних пољопривредних производа и промет на панађурима. Написан је на основу званичних статистика.

5. *Извештај Бранислава Нушића о путовању из Приштине у Скадар 1894. године*, Мешовита грађа (Miscellanea) 31 (2010), 259-279. УДК: 94:323.1(497.11:56)"1893"(047.2). ИССН 0350-5650. У раду је представљен критички приређен извештај конзула Краљевине Србије у Приштини Бранислава Нушића поднет Министарству иностраних дела о службеном путовању из Приштине преко Призрена у Скадар из 1894. године. У њему су изнета критичка запажања о стању српске националне политике у тим пределима и изнети су предлози за будући рад на том пољу, од којих се најважнији односе на отварање конзулата Србије у Митровици, Скадру, Призрену и Серезу.

6. *Процена броја Срба (1880-1910)*, Српске студије 1 (2010), 39-80. УДК: 94:314.15(=163.41)"1880/1910"(083.8). ИССН 2217-5687. У раду је приказана процена броја Срба у Србији, Угарској, Хрватској и Славонији, Далмацији, Старој Србији, Црној Гори, САД и Канади у периоду од 1880. до 1910. године. Изнет је процентуални удео Срба у највећим административним областима наведених држава, односно покрајина, и то у односу на укупну популацију и у односу на српску популацију. За сваку државу и покрајину је израчунат годишњи геометријски прираштај српског, осталог и укупног становништва. На крају су представљени укупан број српског народа 1880-1910 и његов годишњи геометријски прираштај. Чланак је значајан јер раније није постојала никаква процена укупног броја Срба крајем 19. и почетком 20. века. Рад је написан највећим делом на основу званичних државних статистика.

7. *Дневник Николе Крстића као извор за ликове владара из династије Обреновића у делима Слободана Јовановића*, Српске студије 2 (2011), 89-101. УДК: 321.61(497.11):929 Обреновић(093.3); 34:929 Крстић Н.; 930:929 Јовановић С. ИССН 2217-5687. Рад се бави компаративном анализом *Дневника* Николе Крстића и познатих дела Слободана Јовановића *Друга влада Милоша и Михаила*, *Влада Милана Обреновића* и *Влада Александра Обреновића*. Циљ му је да се тачно утврди шта је све Слободан Јовановић преузео из *Дневника* описујући личности Михаила, Милана и Александра Обреновића,

будући да Јовановић у својим књигама најчешће није цитирао историјске изворе. Резултат је показао да је Слободан Јовановић преузимао из *Дневника* мноштво података које је користио као изворе за карактеризацију српских владара. Самим тим, истакнут је значај *Дневника* Николе Крстића за српску историју.

8. *Планови о политици Србије према Старој Србији и Македонији (1878-1885)*, Историјски часопис 60 (2011), 435-460. УДК: 323(497.11):94(497.11:497.17)"1875/1878". ИССН 0350-0802. У раду су приказани и упоредно анализирани сви планови о политици Србије према Старој Србији и Македонији, настали у периоду од Берлинског конгреса 1878. до српско-бугарског рата 1885. Показало се да су се базирали углавном на пракси која је у овом погледу постојала пре 1876. Указано је и на конкретне мере које су биле предузимане у правцу вођења националне политике. Рад је написан на основу литературе, објављене и необјављене архивске грађе српског порекла.

9. *Православна црква у новим крајевима Србије (1912-1915)*, Српске студије 3 (2012), 101-135. УДК 271.222(497.11)"1912/1915"(093.2). ИССН 2217-5687. У раду су приказани положај и уређење православне цркве у новим крајевима Србије од ослобођења 1912. до окупације земље 1915. Обрађен је однос српских власти према Егзархији и њено укидање на српској територији 1913. Анализирани су преговори вођени између Србије и Васељенске патријаршије о присаједињењу епархија у новим областима Српској цркви и о обнови Српске патријаршије. Приказани су различити аспекти стања цркве и свештенства као и поједине промене које су се на том плану догодиле. Рад је написан на основу необјављене архивске грађе српског порекла.

10. *Мицко Крстевих: писма из битољског затвора (1897-1899)*, Мешовита грађа (Miscellanea) 33 (2012), 349-363. УДК: 323.1(497.11:497.7:560)"189"(044):929. ИССН 0350-5650. У раду је представљено девет критички приређених писама Мицка Крстевиха, познатог српског четничког војводе из Пореча у Битољском вилајету, упућених конзулу Србије у Битољу Милојку Веселиновићу. Мицко је био у затвору од 1882. до 1901. године, где га је један српски учитељ научио да чита и пише. Писма су вишеструко значајна: реч је аутографу једног од најпознатијих српских војвода, њихов језик представља извор сам за себе, пружају читав низ важних података о Крстевиховом животу, али и о међунационалним односима Срба и Бугара у Македонији.

Радови изложени на научним скуповима објављени у целини:

1. *Колонизациона политика Краљевине Србије у ослобођеним областима 1913-1914. године*, у Зборнику радова *Просторно планирање у југоисточној Европи (до Другог светског рата /The Spatial Planning in Southeastern Europe (until the Second World War)*, Београд 2011, 133-152, ISBN 978-86-7743-089-4 (ИИ). У раду су обрађена два аспекта колонизационе политике Србије у новим крајевима 1913–1914. Први је везан за доношење и спровођење Уредбе о насељавању новоослобођених области, а други за куповину земље од стране сељака. Показано је да је Србија планирала унутрашњу колонизацију, како би решила аграрну пренасељеност на предратној територији и увећала проценат српског живља у новим областима. Због избијања рата 1914, мало од предвиђеног је заиста реализовано. Рад је написан на основу објављених и необјављених извора српске провенијенције.

2. *Српске чете у Македонији 1897-1901. године*, у Зборнику радова *Устанци и побуне Срба у Турској у 19. веку (поводом 170 година од избијања Нишке буне)*, Ниш 2012, 111-130, УДК 94(497.11)"1897/1901"; 329.7(=161.41)(497.7)"1897/1901"; ISBN 987-86-7379-239-2. У раду је обрађена делатност српских чета у Македонији од 1897. до 1901. године. Објашњена је улога власти Краљевине Србије у њиховој организацији, наведени су имена и порекло четника и приказана су њихова дејства на терену. Доказано је да је српска четничка акција започела 1897, а не 1903, као што је историографија до сада сматрала. Рад је написан превасходно на основу необјављене архивске грађе српског порекла.

Лексикографске одреднице:

1. *Српски биографски речник 5*, Матица српска, Нови Сад 2011, 385-386 (*Крстић Никола*), ISBN 978-86-7946-085-1.
2. *Српска енциклопедија том 1 књига 1*, САНУ, Матица српска, Завод за уџбенике, Нови Сад, Београд, 2010, 43 (*Аврамовић Михаило*), 64 (*Ада Кале*), ISBN 978-86-7946-078-3.
3. *Српска енциклопедија том 1 књига 2*, САНУ, Матица српска, Завод за уџбенике, Нови Сад, Београд, 2011, 141 (*Бизерта*), 258 (*Богичевић Антоније Анто*), 258-259 (*Богичевић Антоније М.*) ISBN 978-86-7946-097-4.

Наставни и ваннаставни рад на Филозофском факултету

Милош Јагодић на основним студијама држи наставу из предмета Историја српског народа у 19. и почетком 20. века, Односи Србије и Црне Горе у 19. и почетком 20. века и Српски народ у Старој Србији и Македонији у 19. и почетком 20. века, на мастер студијама из предмета Српски народ под туђинском влашћу у 19. и почетком 20. века и Методологија и на докторским студијама из предмета Српски народ под туђинском влашћу у 19. и почетком 20. века. Његов рад карактерише темељна припрема за наставу, редовно коришћење одговарајућих савремених наставних средстава за све наставне јединице и увођење најновијих научних сазнања у наставне садржаје. Битан елемент његове наставе јесте активно укључивање студената у рад. Посебно подстиче самосталан истраживачки рад студената у архивима и другим установама од значаја за историјску науку приликом израде дипломских радова; код мастер радова и докторских дисертација се то подразумева. Неколико дипломских радова и делова мастер радова, израђених и одбрањених под његовим менторством, били су објављени у научним часописима. Од 2009. године до данас је био ментор приликом израде 17 одбрањених дипломских радова и учествовао је као члан у комисијама за одбрану још 9 дипломских радова. Јагодићев однос према студентима је професионалан, коректан и карактерише га пре свега узајамно поштовање. Наставу, консултације и испите држи редовно, увек без кашњења; контакт са студентима, према њиховој потреби, одржава и имејлом и телефонски, посебно са дипломцима и студентима мастер и докторских студија, којима је увек на располагању. Његов наставни и педагошки рад из предмета Историја српског народа у 19. и почетком 20. века студенти су на евалуацији континуирано, од школске 2008/2009. закључно са школском 2011/2012. годином, оцењивали одличном оценом, уз просек који је варирао од 4, 74 до 4, 77. Као члан или ментор, учествовао је или учествује (код радова који су тренутно у изради) у 11 комисија за оцену и одбрану докторских дисертација, 2 комисије за оцену и одбрану магистарских теза и 14 комисија за оцену и одбрану мастер радова.

Јагодић је био члан Финансијске комисије Филозофског факултета (2008-2012), а од 2012. је члан Комисије за библиотеке Филозофског факултета. Члан је Центра за српске студије Филозофског факултета и члан редакције часописа *Српске студије* од 2009. Учествовао је као предавач на семинару за наставнике и професоре историје основних и

средњих школа "Контраверзе у уџбеницима историје", одржаног на Филозофском факултету 2. 2. 2013. у организацији Одељења за историју и Центра за српске студије.

Учествовао је и учествује као члан у раду на пројектима Министарства просвете и науке Републике Србије: *Друштвене институције српског народа од 16. до 20. века: континуитет и дисконтинуитет* (ев. бр. 147015) у периоду од 2006. до 2010. и *Српска нација – интегративни и дезинтегративни процеси* (ев. бр. 177014) од 2011. године.

Закључак и препорука комисије

На основу анализираних научних радова и резултата наставног и ваннаставног рада кандидата, комисија је уверена да је доц. др Милош Јагодић свој посао обављао марљиво и савесно, те да је заслужио избор у звање ванредног професора, испунивши све неопходне услове. Стога је комисија слободна да препоручи Већу да се доц. др Милош Јагодић изабере у звање ванредног професора на Филозофском факултету Универзитета у Београду за ужу научну област Историја српског народа у Новом веку.

У Београду,

16. априла 2013.

Чланови комисије:

Проф. др Дејан Микавица,

ванредни професор Филозофског факултета у Новом Саду

Проф. др Сузана Рајић,

ванредни професор Филозофског факултета у Београду

Проф. др Радош Љушић,

редовни професор Филозофског факултета у Београду
